

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Hetedik évfolyam.

28. szám.

Szerkeszti:

Székelyudvarhely, 1909. július 15.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.

Dr. Keith Ferencz,
várm. tb. főjegyző.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Arpád-utca 3. sz., hová az előfizetési pénzek küldendők.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

212.

B. M. számú körrendelet.

149041—1908. III.

A nyilvános közgyűjteményekben és közlelvéltárokban, valamint a magánosok birtokában található keleti nyelvű kéziratok és codexek felkutatása és összeírása tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke az iránt keresett meg, hogy a nyilvános közgyűjteményekben és közlelvéltárokban, valamint a magánosok birtokában található keleti nyelvű kéziratok és codexek felkutatása és összeírása érdekében a törvényhatóságokat megfelelő közreműködésre hívjam fel.

Minthogy az akadémia azon elhatározásával, hogy a hazánkban szétszort keleti kéziratokat és codexeket összeírattja, tudományosan feldolgoztatja, esetleg kiadja, nemcsak az általános keleti irodalom tudomány számára kíván értékes anyagot szolgáltatni, hanem esetleg éppen hazai történelmünkre is fontos vonatkozással bíró, eddig ismeretlen adatok napfényre jutását is előmozdítani igyekszik, ennél fogva az Akadémia elnökének ezen ügyben hozzám intézett és másolatban idemellékelte megkeresését az ott megjelölt irányban való intézkedés céljából azzal a meggyőződéssel közlöm a törvényhatósággal, hogy az Akademiát célja elérésében hazafias készséggel támogatni fogja.

Intézkedése eredményéről, melyet annak idején az Akademiával közölni szándékozom, egy év leforgása alatt jelentést várok.

Budapest, 1909. évi június hó 3 án.

A miniszter helyett:
Hadik s. k., államtitkár.

Magyar Tudományos akadémia.

Szám. 597—1908.

Nagyméltóságu Gróf Andrássy Gyula m. kir. belügyminiszter urnak Budapest.

Nagyméltóságu Gróf, miniszter ur! A m. tud. akadémia f. évi november 23-án tartott összes ülésében elfogadta illetékes szakosztályának keleti kéziratok összeírását és később tudományos földolgozását, esetleg kiadását czélozza és elhatározta, hogy e fontos ügy elintézésére Nagyméltóságod hathatós közreműködését kikéri. Legyen szabad az Akadémia indokaiból a következőket Nagyméltóságot kegyes figyelmébe ajánlanom.

A török hódoltság idejében a hazánkban élő törökök élénk részt vettek az iszlám tudományos és irodalmi életében. A keleti irodalom történet több oly arab és török munkát jegyez föl, melyek itt Magyarországon irattak. Voltak a törököknek nagy könyvtárai, nemcsak Budán, hanem valószínűen egyéb helyeken is. Nem vonható kétségbe, hogy közkönyvtáraikon kívül egyesek is gyűjtöttek magánkönyvtárakat. A törökök kiüzésekor sikerült Marsigliának a budai nagy könyvtár zömét a bolognai egyetem könyvtárába vinni, ahol az mai napig meg van, és báró Rosen szentpétervári tanár 1885-ben egy kimerítő tudós katalógusban leírta a régi budai keleti-kézirati kincseket.

Egy másik részök németországi és egyéb könyvtárakban van szétszórva és az illető gyűjtemények katalógusaiban leírva. Csak csekély részök maradt nálunk a Nemzeti Muzeumban. Számos jel azonban azt sejteti velünk, hogy a török időből hazánkban az eddig ismerteken kívül nem csekély számú keleti kézirati codex maradt fenn, melyek hatósági könyv- és levéltárakban, valamint magánosok birtokában lappangnak. A tudomány érdekében nagyon fontos volna az ily kéziratokról tudomást szerezni, azoknak tartalmát tanulmányozni és őket lajstromba foglalni. Meglehet, hogy az általános keleti irodalomtudomány számára értékes anyagot szolgáltatnak, sőt talán éppen hazai történetünkre is fontos vonatkozásokat tartalmaznak.

A fentebbiekben jelzett szempontokból akadémiánk nyelv- és széptudományi osztályának indítványára f. é. november 23-án tartott összes ülésünk elhatározta, hogy az ily codexek nyilván-tartására nézve megteszi a szükséges lépéseket. Nem kételkedünk, hogy Nagyméltóságod osztozik az akadémia azon fölfogásában, hogy az általa megpendített eszme a hazai tudomány szempont-jából már azért is nagy fontossággal bír, mert nem is tekintve a szakszerű mozzanatokot, már csak pusztán bibliographiai szempontból sem lehet reánk nézve mellékes dolog, hogy a hazánkban szétszórta mindennemű kéziratokról tudomásunk legyen, és hogy azokat esetleg tágasabb bel- és külföldi tudományos körök használatára ismertessük. Minthogy az Akadémiának saját hatáskörében nincsen módjában az óhajtott cél elérésére a célravezető lépéseket közvetlenül megtenni, bátorkodom Nagyméltóságodat a Magyar Tudományos akadémia nevében és megbízásából mély tisztelettel arra kérni, hogy a fejtegetett nagy cél elérését bölcs vezetése alatt álló miniszteriuma hatáskörében előmozdítani kegyeskedjék, utasítva hazánk városi és megyei törvényhatóságait, hogy a területeiken akár nyilvános közgyűjteményekben, akár magánosok birtokában található keletinyelvű kéziratokról alkalmas módon tudomást szerezzenek és Nagyméltóságodnak eljárásuk eredményéről jelentést tegyenek.

Ezen jelentések alapján azután módjában lesz Akademiánknak, hogy a bejelentett kéziratokat hivatott szakférfiakkal megvizsgálta, magyarázatot lajstromba foglaltassa és esetleg az egyetemes irodalom történet számára oly módon feldolgoztassa, hogy munkánk a külföldi szakkörök részére is használható legyen.

Fogadja Nagyméltóságod kitünő tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1908. december 1.

Berzeviczy Albert s. k.,
elnök.

Szám. 3877—909. alisp.

Valamennyi községi és körjegyzőnek és a városi tanácsnak.

A mennyiben fenti megkeresésekben jelzett codexekről és kéziratokról tudomást szerezne, tegyen hozzá a folyó év végéig jelentést.

Székeludvarhelyen, 1909. június hó 30-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál főjegyző.

213.

Sz. 64200—1909. VIII-2.

Rendelet az 1908. évi XLVII. t.-cz. 14. §-ban előírt bornyilvántartás vezetése tárgyában.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-cz. 14. §-a utolsó bekezdése értelmében

a bornyilvántartás vezetése alól a földmivelésügyi miniszter a törvényhatóságok előterjesztéseire indokolt esetekben felmentést adhat.

A törvényhatóságok ide vonatkozó előterjesztéseinek megtételére folyó évi február 26-án 3506—VIII-2. eln. szám alatt kelt rendelettel folyó évi május 20-ig terjedő határidőt tüzvéni ki, az ezen határidő alatt beérkezett előterjesztésekben tett javaslatok megfontolása alapján mindazokat, a kiknek négy (4) kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha törköly bort nem készítenek és bor, must, szőlőcsefze, bor készítésre szánt szőlő vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetőleg bornak kismértékben való árusításával nem foglalkoznak, a bornyilvántartás vezetése alól Zemplénvármegye kivételével az ország valamennyi többi törvényhatóságának területén felmentem.

Zemplénvármegye területén — a tokaji borvidék borainak a törvény által nyújtott különleges védelem hathatósabb biztosítása érdekében — Zemplénvármegye törvényhatósági bizottságának előterjesztésében foglalt javaslatához képest mindenki, a ki az idézett törvényszakasz rendelkezései alá esik, kivétel nélkül tartozik az előírt nyilván-tartást vezetni.

Az idézett törvényzcikk végrehajtása tárgyában 1908. évi december 30-án 112.000 sz. alatt kiadott rendelet 39. §-ának a bornyilvántartás vezetésére vonatkozó rendelkezéseit a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a következőkkel egészítem ki.

1. A bornyilvántartást az 1908. XLVII. t.-cz. végrehajtása tárgyában 1908. évi december 30-án 112.000 szám alatt kiadott rendelet IV. sz. alatt mellékelt minta szerint készített s az illető fél bortermésének, illetőleg borüzletének kiterjedéséhez képest megfelelő számú ivekből összefűzött vagy bekötött füzetben vagy könyvben kell vezetni.

Ezen füzet vagy könyv lapjait, a nyilván-tartás vezetésének megkezdése előtt folyó számmal kell ellátni.

2. A nyilván-tartási füzetet vagy könyvet az illetékes községi előjáróság (városokban a polgármester vagy helyettese, Budapest székesfővárosban a kerületi előjáróság) által le kell bélyegzetni.

A bélyegzés díjtalanul eszközözendő.

3. A nyilván-tartásba való bejegyzésnek mindig tintával és olvashatóan kell történnie, és pedig a bejegyzendő tételek időszertinti sorrendjében házag hagyása nélkül.

4. A nyilván-tartásból lapot kiszakítani, a nyilván-tartásba történt bejegyzést kivakarni, kitörölni vagy másként olvashatatlanná tenni tilos. A véletlenül vagy jóhiszeműleg tett téves bejegyzés egyszerűen keresztül húzás után akként helyesbitendő, hogy az eredeti szöveg is olvasható maradjon.

5. A nyilván-tartást minden egyes községben, magában abban a pinczében, raktárban vagy más helyiségben kell tartani, a hol a must, vagy bor van.

Ha a tulajdonos ugyanabban a községben lakik, vagy ott üzleti irodája van, akkor a nyilván-

vántartást saját lakásán vagy üzleti irodájában is tarthatja.

Ha a tulajdonosnak ugyanabban a községben a bor kezeléssel vagy a pincze felügyeletével megbízott alkalmazottja vagy más meghatalmazottja van, a nyilvántartás annak a lakásán vagy üzleti irodájában is tartható.

Az előző pont alá tartozó esetekben a tulajdonos köteles bejelenteni azon község előljárásgának, (polgármesternek, Budapest székesfővárosban a kerületi előljárásgának), a mely község határában a bor vagy must van, a nyilvántartást hol tartja és saját felelősségére köteles gondoskodni arról, hogy a nyilvántartás ilyen esetekben is pontosan vezetessék s az illetékes hatóságnak és az 1908. évi XLVII. t.-cz. 63. §-a szerint az ellenőrzésre kiküldendő közegeknek, kivánatukra, átvizsgálás és az idézett törvény alapján folytatott kihágási ügyben felhasználandó adatok kijegyzése végett rendelkezésükre bocsáttassék.

Ha a helyszínen vezetett bornyilvántartásba nyilván véletlenségből hiba csuszott be s a tévedés bizonyíttatik, az adatoknak a nyilvántartásba történt bejegyzése alapján rendőri büntető eljárásnak nincs helye.

6. A megvett mustot vagy bort az átvétel alkalmával, az alábbi 10-ik pontban megállapított határidő alatt — az összes bevételi rovatok kitöltése mellett — még abban az esetben is be kell vezetni a nyilvántartásba, ha a mustot vagy bort a vevő az átvétel után nem szállítja el azonnal, hanem ideiglenesen ott hagyja az eladónál. Ez esetben a nyilvántartás mindaddig, míg a must vagy bor ott marad, ott helyben az illető községben vezetendő.

Mikor a mustot vagy bort a vevő onnan saját pinczéjébe beszállítja, azt ezen pinczéjének bornyilvántartásába kell átvezetni, ezen nyilvántartás bevételi rovatainak megfelelő kitöltése mellett; az előző bekezdésben említett ideiglenes nyilvántartást pedig, — melyben az illető must vagy bor kiadásba teendő — a végleges nyilvántartáshoz kell csatolni s ezzel együtt a 13-ik pontban megállapított határidőig meg kell őrizni. Ha az ideiglenes nyilvántartásban foglalt must vagy bor készlet megosztva a tulajdonosnak több pinczéjébe szállított el, akkor az ideiglenes nyilvántartás azon község előljárásgánál (polgármesternél, Budapest székesfővárosban a kerületi előljárásgánál) helyezendő el, a hol az eredetileg vezetett s ezen hatóság által 5 évig megőrzendő.

7. Ha valamely körülbelül egyenlő minőségű nagyobb must vagy bormennyiség több termelőtől kisebb mennyiségekben vásároltatott össze, a termelő nevének és lakhelyének a nyilvántartás 7-ik és 8-ik bevételi rovataiba való bejegyzését helyettesíteni lehet az illető termelőkről, a nyilvántartás illető tétele alatt egy összegben bejegyzett bor — vagy must — mennyiségből melyik termelőtől mennyi vásároltatott.

8. A kik szőlőtermést vagy szőlő czefrét vásárolnak s a többektől összevásárolt szőlőtermést vagy czefrét együtt dolgozzák fel mustá,

az így nyert s körülbelül egyenlő mustmennyiséget egy tétel alatt egy összegben jegyezhetik be a nyilvántartásba. Ez esetben azonban a nyilvántartás 7-ik bevételi rovatában, vagy a jelen rendelet 7-ik pontja értelmében a nyilvántartáshoz melléklendő kimutatásban külön-külön fel kell tüntetni az egyes termelőktől vásárolt szőlő termés, vagy szőlőczeffre mennyiségét.

A szőlő termés suly szerint, a szőlő czeffre pedig suly vagy űrmérték (hektóliter) szerint tüntetendő ki a nyilvántartásban, vagy az ahhoz csatolt kimutatásban. Ha a vevő a szőlőtermést nem lemérve veszi át, és annak árát nem az átvett mennyiség szerint fizeti ki, hanem a termést — tekintet nélkül arra, hogy mennyi lesz, a mennyiségtől függetlenül egy összegben megállapított vételárért veszi meg és azt más termelőktől vett szőlő termékkel együtt szüreti le, vagyis a mustot összeszűri, akkor a megvett szőlőtermés sulya helyett az illető szőlőterület kiterjedését jegyezheti be a nyilvántartásba, vagy az ahhoz csatolt kimutatásba.

9. A jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjai értelmében a nyilvántartáshoz melléklendő kimutatásnak világosan fel kell tüntetnie, hogy az melyik községből és melyik évben és hónapban vásárolt borra, mustra, szőlőtermésre vagy szőlőczeffére vonatkozik és hivatkozásnak kell lenni rajta a nyilvántartás illető tételére. Pl.: Kimutatás az 1909. év október havában kiskörös községből vásárolt mustról (borról, szőlőtermésről, szőlőczefféről) Melléklet N. N. budapesti borkereskedőnek budafoki pinczéről vezetett bornyilvántartás 112-ik bevételi tételéhez.

Ez a kimutatás az illető bornyilvántartás kiegészítő részét képezi s a nyilvántartással együtt a jelen rendelet 13-ik pontjában megállapított határidőig megőrzendő.

10. A nyilvántartásba bevezetendő tételekre vonatkozó adatok, a szüreti nagyobb forgalomra való tekintettel, az évek szeptember 15-től nov. 15-éig terjedő szakában legkésőbb nyolcz (8) nap alatt, az év többi részében pedig legkésőbb (3) nap alatt jegyzendő be a nyilvántartásba s ugyanezen határidő alatt melléklendők a jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjaiban említett kimutatások is a nyilvántartáshoz.

11. A nyilvántartás kiadási 11-ik rovatának kitöltése, vagyis a kiadott bor vagy must bevételi tételszámára való hivatkozás csak a következő boroknál, illetőleg ezek mustjánál szükséges, az. m.:
a) azoknál, a melyek a tokaji borvidék boraira az 1908. XLVII. t.-cz. 17. §-ában megállapított elnevezések alatt hozatnak forgalomba;
b) általában az asszaboroknál,
cz) azoknál a melyek valamely borvidék, község bortermő-hely, a termelő neve, vagy a szőlő fajta megnevezése mellett hozatnak forgalomba.

A tömegborokra vagy közönséges borokra nézve a nyilvántartás kiadási 11-ik rovata kitöltetlenül hagyható.

12. A nyilvántartás évenként legalább egyszer lezárandó, ez alkalommal a bevételek össze-

géből a kiadások összege levonandó, a nyilván-
tarts szerint mutatkozó maradvány az akkori
tényleges készlettel összehasonlítandó s az esetle-
ges eltérés indokolása (a borkezelésnél előforduló
szokásos apadás stb) a nyilvánartásba beirandó.

A lezárást rendszerint ősszel, még pedig a
termelők a szüret megkezdése előtt, a borkeres-
kedők pedig, valamint általában azok, a kik más-
tól vásárolt bort hoznak forgalomba (vendéglősök,
kicsinyben való elárusítók stb.) a must, illetőleg
az új bor vásárlásának megkezdése előtt, legké-
sőbb azonban december 31-én, még abban az
eseben is kötelesek foganatosítani, ha addig must-
ot vagy ujbort nem is vásároltak volna. Azok, a
kik rendes kereskedelmi könyveket vezetnek, s
ezeket évenként lezárják, a nyilvánartást ezen
kereskedelmi könyvekkel egyidőben zárhatják.

13. A nyilvánartás az abban tett utolsó be-
jegyzés napjától számított 5 évig a jelen rendelet
7-ik és 8-ik pontjai szerint hozzátartozó mellék-
letekkel együtt megőrzendő.

A kire nézve bor üzletének átadása követ-
keztében a bornyilvánartás vezetésének kötelezett-
sége megszűnt, köteles az üzlettel együtt a bor-
nyilvánartás is átadni az új tulajdonosnak, s ez
utóbbi köteles a nyilvánartást szabályszerűen to-
vább vezetni. Ugyan ez a kötelesség terheli az
új tulajdonost akkor is, ha örökség útján vagy
másként jut az üzlet az ő tulajdonába.

Egyéb esetekben, ha valakire nézve a bor-
nyilvánartás vezetésének kötelezettsége megszűnik,
a nyilvánartás a jelen rendelet 7-ik, 8-ik és 9-ik
pontja értelmében ahhoz tartozó mellékletekkel
együtt azon község előljárárságához (polgármester-
hez, Budapest székesfővárosában kerületi előljá-
rársághoz), köteles az illető átszolgáltatni, a hol
a nyilvánartás vezetett. Az említett hatóságok
kötelesek a nyilvánartást, — a mellékletekkel
együtt — 5 évig megőrizni, s az illetékes ható-
ságoknak és ellenőrző közegeknek, kívánatukra,
rendelkezésükre bocsájtani.

14. Mindenki a ki bornyilvánartás vezetésére
köteles, tartozik ezt legkésőbb folyó évi július 1-én
megkezdni, még pedig úgy, hogy ezen a napon
az akkori összes borkészlet (esetleg must vagy
borseprő) már belegyen jegyezve a nyilvánartásba.

15. Egyebekben a jelen rendelet első beke-
zésében idézett 1908. évi 112000 számú rende-
letem 39-ik §-ának rendelkezései az irányadók.

16. A jelen rendeletben, valamint az előző
pontban említett 1908. évi 112000 számú rende-
let 39-ik §-ában foglalt rendelkezések be nem tar-
tása az 1908. évi XLVII. t. cz. 42. §-ában meg-
állapított büntetést vonja maga után.

Felhivom a törvényhatóságokat, hogy az il-
letékes hatóságukat ezen rendeletem pontos be-
tartásának szigorú ellenőrzésére utasítsák.

Budapest, 1909. május hó 28-án.

Darányi s. k.,
m. kir. földmiv. miniszter.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám. 3604—1909.

Székelyudvarhely város polgármesterének, a
három járás főszolgabirójának s az összes községi
előljárárságoknak.

Közlöm azzal az utasítással, hogy fenti
rendelkezéseket alkalmas módon hozzák az érde-
keltek tudomására, s azok pontos betartását kel-
lően ellenőrizték.

Székelyudvarhely, 1909. évi július hó 2-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

III. Altalános jellegű, de további intéz- kedést nem igénylő rendeletek, értesíté- sek és más közlemények.

214.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Szám 4067—909. alisp.

Engedély. Dr. Zlinszky János urnak Budapest.

Az »Ujlap« című politikai napi lapnak, ut-
czai elárusítását a vármegye területére folyó évi
szeptember hó végéig engedélyezem.

Felhivom címet a 71770—905., valamint
1608—897. számú Belügyminiszteri rendeletben
foglaltak szigorú betartására és az egyes lap pél-
dányoknak pontos betérjesztésére.

Székelyudvarhely, 1909. július 2-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

Mindenik főszolgabirónak, Székelyudvarhely
r. t. város rendőrkapitányának és az összes köz-
ségi előljárárságoknak.

Tudomásvétel és szigorú ellenőrzés végett
értesitem.

Székelyudvarhely, 1909. július 2-án.

Alispán helyett:
Dr. Paál, főjegyző.

215.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Szám 4120—909. alisp.

A három járási főszolgabirónak, Székely-
udvarhely város polgármesterének, valamennyi
községi és körjegyzőnek.

Marostordavármegye alispánjának 4636—909.
számú átirata szerint Marostordavármegye Holt-
maros községben f. év május hó 13-án tűzvész
ütött ki, mely 11 lakoházat és 16 gazdasági épü-
letet 70000 kor. értékben elpusztított.

A lakosság nyomorának enyítése céljából

a gyűjtést kísérelje meg, eredmény esetén pedig a begyűlt összeget közvetlenül nevezett alispán részére küldje meg.

Székelyudvarhely, 1909. július 5-én.

Sebesi, alispán.

216.

Udvarhelyvármegye alispánja.

Szám 4218—909. alisp.

Engedély. Magyar kiviteli és csomag szállítási részvénytársaság hírlaposztályának. Budapest.

A »Nap, a Polgár, Budapest, Kisujtság, Ejjnye bejő« című napi, illetőleg heti lapok utcai elárúsítását a vármegye területén f. év szeptember hó 30-áig engedélyezem.

Figyelmeztetem az 1608—897., valamint a 71770—905. B. M. miniszteri rendeletekben foglaltak betartására és az egyes lap példányoknak pontosan való betérjesztésére.

Székelyudvarhely, 1909. július 5-én.

Sebesi, alispán.

Mindenik főszolgabírónak, Székelyudvarhely r. t. város rendőrkapitányának és valamennyi községi előljárónak.

Szigoru ellenőrzés céljából értesitem.

Székelyudvarhely, 1909. július 5-én.

Sebesi, alispán.

217.

Fogaraszvármegye alispánja.

Szám 6752—909. alisp.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és tvtlt joggal felruházott város polgármesterének.

Vármegyém Sarkaicza, Bucsum községeinek határait összes kerti és mezei termelésével együtt teljesen megsemmisítette a folyó évi június hó 12-én lehullott jég. Az amugyis földhöz ragadt szegény nép nyomora elképzelhetlen és elviselhetetlen lesz, mert a jégverésnek mintegy 40 drb kisebb házi állat is áldozatává esett.

Felkérem, hogy ezen szerencsétlenül járt lakosság pillanatnyi felsegélyezésére törvényhatósága területén az adománygyűjtést elrendelni s a netán befolyó összeget alulirothoz juttatni sziveskedjék.

Fogarasz, 1909. június 26-án.

Alispán helyett:

Dr. Benedek Arthur, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám 4184—909. alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármesteré-

nek, a három járási főszolgabírónak, valamennyi községi és körjegyzőnek.

A gyűjtés megkísérlése és eredmény esetén a gyűjtött összegnek közvetlenül a megkereső hatósághoz való eljuttatása céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1909. július 6-án.

Sebesi, alispán.

218.

47716—909. B. M. számu körrendelet.

Méneskari katonáknak bujakór szempontjából való orvosi vizsgálata.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A közelmúltban egyes törvényhatóságokat mentelep parancsnokságok arra kértek, hogy a fedeztetési állomásokra kihelyezett méneskari katonák a bujakór terjedésének meggátlása érdekében polgári orvosok által bujakór szempontjából időnkint megvizsgáltassanak.

Mint hogy ilyen vizsgálatot magam is szükségesnek tartok s mint hogy ilyen vizsgálat olyan helyeken, ahol katonáorvos nem áll rendelkezésre polgári orvos közreműködése nélkül nem fogantatható, a földmivélsügyi miniszter ural egyet-értve felhívom a címet intézkedjék, hogy fedeztetési állomásokra kihelyezett méneskari katonákat tizedestől lefelé járási székhelyen a járásorvos, egyéb helységekben pedig a községi, illetőleg a körorvos tekintettel az 1876. XIV. t.-cz. 89. §-ára időnkint vizsgálja meg, olyan állomásokon, ahol sem községi sem körorvos nincs, a szóban levő vizsgálat olyan napon teljesítendő, amikor a körorvos az illető községben a fennálló szabály szerint különben is megjelenni köteles. E vizsgálatokért az orvosok külön díjazást nem igényelhetnek.

Budapest, 1909. június 23-án.

A miniszter meghagyásából:

Ghyzer s. k., miniszteri tanácsos.

Szám 4481—909. alisp.

A járási főszolgabíró uraknak, Udvarhely város polgármesterének és valamennyi hatósági orvosnak.

Fenti belügyminiszteri rendeletet tudomásvétel céljából közlöm.

Székelyudvarhely, 1909. július 13-án.

Alispán helyett.

Dr. Paál, főjegyző.

IV. Személyi hírek.

Kataszteri biztosok. A m. kir. Pénzügyminiszter ur Udvarhely- és Csikvármegyékbe báró Orbán Ottó, Jakabházi Samu és Káli Nagy Zoltánt kataszteri biztosokká kinevezte, nevezettek működésüket a vármegye területén megkezdették.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körölvények.

609—1909. számhoz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A szentegyházásfalu—székelyszombori törvh. közút 8:62—9:192 km. szakaszának áthelyezési munkáit Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 1909. évi május hó 12-én hozott 1290. sz. határozatával 13978 kor. 08 fill. költséggel engedélyezvén, e munkák biztosítása céljából ezenel zártajánlati versenyárgyalást hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik a fent jelzett munkálatokat elnyerni óhajtják, hogy a vonatkozó ajánlataikat öt pecséttel lezárt borítékban a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál 1909. évi augusztus 7-én délelőtt 10 óráig nyújtásuk be.

A borítékokon megjelölendő, hogy az abban foglalt ajánlat mely munkára vonatkozik.

Az ajánlathoz a kért munkabér 5%-ának megfelelő bányapénznek, ezen hirdetés számára való hivatkozással, valamely m. kir. állampénztárnál, v. adóhivatalnál történt letételét igazoló letét nyugta csatolandó.

Készpénz, vagy értékpapír az ajánlathoz nem csatolható.

A versenyárgyalás az ajánlat felbontásával a fent megnevezett hivatalnál az ajánlatok beadására kitűzött idő elteltével — fog megtartatni. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az útépítési munkákra vonatkozó tervek, továbbá általános és részletes feltételek, szerződés minta a székelyudvarhelyi m. kir. államépítészeti hivatalnál naponta a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A költségvetési egységárakban a kövező munkáknál mindenütt a kőanyag értéke is befoglaltatik, mivel azonban a támfalak és bélésfalakhoz szükséges, mintegy 110 öl = 800 köbméter, sőt esetleg a kövező munkához szükséges kőanyag is az útvonalra kiszállítva vállalkozó rendelkezésére fog bocsáttatni, vállalkozó köteles lesz ezen kőanyagot az építkezésnél felhasználni és e czímen minden 1 m³ kőanyag után 3 kor. 50 fillér fog vállalkozó keresetéből levonatni. A kőanyag mennyiségének megállapítása az előzetesen kiszállított és ölekbe rakott kőalakzatok alapján történik.

Az ajánlatok felett Udvarhelyvármegye a »közszállítási szabályzat« 25. §-ában megállapított határidőn belül dönt.

Az 1907. évi III. t.-cz. 13. és 14. §§ ai értelmében az ajánlattevő, amennyiben ajánlata elfogadhatnák, köteles a munka teljesítéséhez szükséges új gépeket, eszközöket, berendezési tárgyakat az idézett törvényszakaszoknak megfelelően hazai gyárakból beszerezni és a munka teljesítéséhez hazai, első sorban magyar honos műszaki erőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. alkalmazni és ezen kötelezettség ellenőrzése céljából szükséges adatokat a munka ellenőrzésével megbízottnak, rendelkezésére bocsátni.

Ezen kötelezettségek egyike, vagy másika alól való felmentést az 1907. III. t.-cz. 13. §-a értelmében csakis a keresk. miniszter ír adhat, azok bármelyikének áthágása esetén a m. kir. államépítészeti hivatalnak jogában áll — minden bírói beavatkozás nélkül — a szerződést felbontani és e mellett a munka, ajánlattevő kárára és veszélyére más módon biztosítani, vagy 20%-ot meg nem haladó kötbért kiszabni és a munka folytatását követelni.

A kiszabott kötbér a kereskedelmi- és ipari alap javára esik.

Ezen kötelezettségek, vagy azok egyikének kijátszása esetén az 1907. III. t.-cz. 15. §-a értelmében jogában áll a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek vállalkozót a jogkörébe eső ipari szállítások és munkálatokból véglegesen, vagy meghatározott időre kizárni.

Mindazon ajánlattevők, akik ezen hivatallal addig üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon ipar- és kereskedelmi kamara által igazoltatni, melyhez telepük szerint tartoznak.

A biztosíték, a részletes feltételekben meg szabott arányban, az utófelülvizsgálat eredménye szerint fog visszaadatni.

A hivatal fenntartja magának, illetve Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága, hogy a beérkezett ajánlatok között, az árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Az ajánlat ivenként egy külön bélyeggel látandó el és abba világosan és határozottan beveendő azon kijelentés, hogy ajánlattevő ugy a szerződést, mint az általános és részletes feltételeket ismeri, azokat kötelezőleg elfogadja.

Amennyiben többen együttesen (mint társ-vállalkozók) tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkát vezeti és aki felhatalmaztatik, hogy a munkát társai nevében vezeti és aki a folyósított járandóságokat felveheti.

Ha csak lehetséges, már az ajánlatban megnevezendők azok a hazai czégek, melyektől a szükséges anyagok stb. beszereztetnek. Amennyiben az lehetséges nem volna a szerződés kötésekor, vagy a munka megkezdésekor — ami 15 nappal a munka megkezdése előtt bejelentendő — tartozik vállalkozó 10%₀ kötbér terhe mellett bejelenteni azon hazai ipartelepeket stb. ahonnan szükségletét fedezendi.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Székelyudvarhelyt, 1909. július 7-én.

Szobotka Rezső, kir. műsz. tanácsos.

Állati betegségek. *Sertésorbáncz* megszűnt Körispatak, Kányád és Farczád községeiben.

Sertésorbáncz fellépett járványosan Erked és Székelyandrásfalva községeiben, szorványosan Nagyalambfalva községben és Székelyudvarhely városban.

Sertésvész fellépett szorványosan Homoród-szentmárton és Kadicsfalva községeiben.

Veszeltség megszűnt Lövete községben.

Veszeltség fellépett szorványosan Vargyas község ebállományában.

Fiatfalvi postaügynökség. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur öméltsége folyó évi június hó 8-án kelt 40998. számú rendeletével megengedte, miszerint Fiatfalva községben, Fiatfalva és Magyarfelek községek forgalmkörével postai ügynökség létesíttessék, mely a székelykeresztúri posta és távirda hivatallal naponkénti gyalog küldöncz postajarat utján köttetik össze. A postai ügynökség korlátolt, naponként legfeljebb három órai szolgálatot végző hivatal s rendszerint csak postakezelési teendőket végez. Feladhatók, illetve kifizethetők a) közönséges levélpostai küldemények, b) ajánlott levelezés, mely lehet utánvételes s tartalmazhat postai megbízást is, c) postautalvány, d) cheque és postatakarék betét 1000 K erejéig, e) pénzeslevél 1000 K értékig és f) csomagok ugyanilyen értéknylvánításig, illetve utánvétellel terhelve. A postai ügynökség vezetője lehet az illető községben levő tanító, lelkész, jegyző, kereskedő, gazdász, vagy más erre értelmiségénél fogva alkalmas, 18 évet betöltött, erkölcsileg és politikailag kifogástalan, rendezett anyagi viszonyok között élő s kellő biztosítékot nyújtani képes egyén (férfi vagy nő, továbbá minden nyugdíjas tisztviselő, altiszt, vagy bármely más nyugdíjas egyén), kit a szolgálattal szerződésileg a posta és távirda igazgatóság biz meg. A postai ügynök, valamint helyettese a postakezelési szabályokat feladatahoz mért terjedelemben elsajátítani tartozik s az előbbi a posta és távirda igazgatóság által kijelölendő bizottság előtt vizsgát tenni köteles. A postai ügynök munkajutaléka: Egyszáznyolcvan (180) K s a szállítási átalány kettőszáznegyven (240) K, melyért a 295 klm. távolságra eső Székelykeresztúrra s vissza a posta és távirda igazgatóság által esetről-esetre megállapítandó menetrend szerint naponként egy-

szer közlekedő gyalogküldöncz postajaratot köteles fentartani. A kinevezendő postai ügynök állásának elfoglalása előtt egyszáz (100) korona készpénz biztosítékot köteles letenni s a szerződés megkötésével járó költségeket is hordozni tartozik. A megbízhatóság és alkalmazhatóságon kívül előnyben részesülnek azok, a kik a fenntebb jelzett biztosítékon kívül más különbiztosítékot (jelzálog, vagy készpénz) is letenni hajlandók. A javadalmazás fejében az ügynök a posta kezelésre alkalmas helyet ingyen átengedni, a szolgálatot pontosan ellátni, az illető községben a kézbesítést végeztetni köteles. Tájékoztatás végett megemlítem, hogy az erre vonatkozó utasítások az 1901. évi P. T. R. T. 43. számában található meg. A pályázati hirdetmény később fog közzé tétetni.

Árverési hirdetmény. Atyha község vadászterülete f. évi *július hó 26-án* d. u. 2 órakor a község házában, 1909. augusztus 1-től kezdődőleg egymásután következő 5 (öt) évre nyilvános árverésen haszonbérbe adatik. Árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők. **Előjáróság.**

Postaügynökség megnyitása. Az újonnan berendezett székelyvéczei postaügynökség folyó évi július hó 1-én megnyílt.

Elveszett ló. Pál Ferencz német, vargyasi lakosnak f. év június 22-én a csordából elveszett egy drb 4 éves, pej, herélt lova. Jegye: mindkét hátsó láb siklója fehéres, bal tompján a »N. R. Gy.« bélyeg.

Elveszett lovak. Folyó évi július hó 1-én Korond község határáról a Máté Mihály korondi lakos kárára 2 drb 3 évben járó, pej, herélt ló elveszett, az egyiknek 3 lába szárcsa, fején hold, másiknak jobb tompján K. H. jegy, homlokán csillag.

Felfogott ökrörborju. Miklósfalva községben az ugynevezett tizenkétfalusi havasról a miklósfalvi csordából be lett hajtva egy drb 1 éves fehér ökrörborju, jegye: mind a két füléből elülről kivéve. Egyéb ismertető jegye nincs.

Felfogott ökrök. Kápolnásfalvi lakos Tóth Lászlónál 2 drb 5 éves, fehérszörű ökr fel van fogva, melyek közül egyiknek nyakán lant van, jegyei nincsenek, igazolt tulajdonosa a tartási díj lefizetése ellenében átveheti.

Felfogott csikók. Folyó 3-án d. u. Süköbe behajtottak két csikót. A csikók két évesek, kicsiny növésűek, sárga, pejszörűek, hajuk barna, patkó van mindenik lábukon, egyiknek két első és hátulsó bal lába szárcsa és az orra lámpásos holdas és mind kettőnek hátulsó tompján bélyeg van rásütve balfelől H. A. betű, jobb felől is van de nem ismerhető, egyéb ismertető jel nincs.

Felfogott ló. Zetelaka községben f. évi június hó 29-én egy drb 4 éves, sötét pej, herélt ló felfogatott. Ismertető jele: két hátulsó lába szárcsa, farka hosszú. Igazolt tulajdonosa ez uton felhivatik, miszerint az átvételről gondoskodjék, mert folyó hó 18-án d. u. 2 órakor feltétlenül el fog árvereztetni.

Körözendő egyének. *Refát Russil* nevü 22 éves csavargó nyomozandó, feltalálása esetén őrizetbe veendő és erről a 6883—909. számra való hivatkozással a fogarasi járási főszolgabíró értesítendő.

Sztojka Mária nevü vándor cigányleány nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 8483—909. számra való hivatkozással Pozsony város tanácsának megküldendő.

Buca József Bágyog községi születésü 41 éves munkás nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv az 996—909. számra való hivatkozással Sopron vármegye alispánjának megküldendő.

Sztojanovits Rudiszov nevü egyén nyomozandó és feltalálása esetén Udvarhelyvármegye alispánja értesítendő.

Ózv. Piankovszki Lőrinczné szül. Ludvig Irma bresciai születésü 61 éves állás nélküli tanítónő nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 16846—909. számra való hivatkozással Torontálvármegye alispánjának megküldendő.

Szöke Sándor 13 éves csizmadia tanoncz nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 10044—909. számra való hivatkozással Békésvármegye alispánjának megküldendő.